

Βρυξέλλες, 5.6.2019
COM(2019) 516 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Λουξεμβούργου του 2019 και τη
διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του
Λουξεμβούργου του 2019**

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Λουξεμβούργου του 2019 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Λουξεμβούργου του 2019

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 21 Νοεμβρίου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Έλαβε δεόντως υπόψη της τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 21 Νοεμβρίου 2018, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία το Λουξεμβούργο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 9 Απριλίου 2019, το Συμβούλιο

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ («σύσταση για τη ζώνη του ευρώ»).

- (2) Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Λουξεμβούργο θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, όπως αντικατοπτρίζεται στις κατωτέρω συστάσεις 1 έως 4.
- (3) Η έκθεση χώρας του 2019 για το Λουξεμβούργο² δημοσιεύτηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2019. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος του Λουξεμβούργου όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 13 Ιουλίου 2018, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος του Λουξεμβούργου ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- (4) Στις 30 Απριλίου 2019, το Λουξεμβούργο υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (5) Οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις ελήφθησαν υπόψη στον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίο θα κάνει χρήση αυτής της διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση⁴.
- (6) Το Λουξεμβούργο υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 η κυβέρνηση σχεδιάζει μείωση του ονομαστικού πλεονάσματος από 2,4 % του ΑΕΠ το 2018 στο 1,0 % του ΑΕΠ το 2019 και στη συνέχεια σχεδόν σταθερή αύξηση, έως ότου επιτευχθεί πλεόνασμα ύψους 2,2 % του ΑΕΠ το 2023. Βάσει του εκ νέου υπολογισθέντος διαρθρωτικού ισοζυγίου⁵, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος —ο οποίος μεταβλήθηκε από διαρθρωτικό έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ το 2019 σε πλεόνασμα, σε διαρθρωτικούς όρους, 0,5 % του ΑΕΠ από το 2020— υπερκαλύπτεται καθ' όλη την περίοδο του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας

² SWD(2019) 1015 final.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁴ COM(2014) 494 final.

⁵ Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο, μη συνυπολογιζομένων έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με χρησιμοποίηση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

του 2019, ο δείκτης του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει αρκετά κάτω από το 60 % του ΑΕΠ, που είναι η τιμή αναφοράς της Συνθήκης. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι ευνοϊκό για όλη την περίοδο που καλύπτει το πρόγραμμα, εκτός από το 2023, για το οποίο το σενάριο είναι ευλογοφανές. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2019, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να καταγράψει πλεόνασμα της τάξης του 0,9 % του ΑΕΠ το 2019 και 0,5 % του ΑΕΠ το 2020, ήτοι χαμηλότερο, ιδίως για το 2020, σε σχέση με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019, πλην όμως ίσο με ή υψηλότερο από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Ταυτόχρονα, οι εξελίξεις όσον αφορά τις δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται προσεκτικά, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, ιδίως ενόψει πιθανών μελλοντικών κινδύνων για την ευρωστία των εσόδων. Συνολικά, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι το Λουξεμβούργο προβλέπεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης το 2019 και το 2020.

- (7) Παρά τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, οι δαπάνες του Λουξεμβούργου που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού (δαπάνες σχετικές με τις συντάξεις, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τη μακροχρόνια περίθαλψη) αναμένεται μακροπρόθεσμα να αυξηθούν σημαντικά. Εάν δεν υπάρξουν αλλαγές πολιτικής στο τρέχον σύστημα, ενδέχεται μακροπρόθεσμα να τεθεί σε κίνδυνο η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, παρά το σημερινό χαμηλό επίπεδο δημόσιου χρέους και τα συσσωρευμένα αποθεματικά του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία αναμένεται να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα του συστήματος έως το 2041. Συστάσεις σχετικά με το ζήτημα αυτό απευθύνονται στο Λουξεμβούργο από το 2011, αλλά η πρόοδος που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα είναι περιορισμένη. Στην έκθεση που κατάρτισε η ομάδα εργασίας της κυβέρνησης για τις συντάξεις το 2018 εξετάστηκαν διάφοροι τρόποι βελτίωσης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος, στους οποίους συγκαταλέγεται η σταδιακή αύξηση του ποσοστού εισφοράς, η αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης ώστε να ληφθεί υπόψη η επιμήκυνση του προσδόκιμου ζωής, και η ενθάρρυνση της σταδιακής συνταξιοδότησης. Στην έκθεση προτείνεται μια πολυσχιδής στρατηγική κατάλληλα σχεδιασμένων μεταρρυθμίσεων για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συστήματος, με την παράλληλη ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων τόσο για την οικονομία όσο και για τους συνταξιούχους. Οι προβλεπόμενες αυξήσεις των δαπανών που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού απειλούν επίσης τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και μακροχρόνιας περίθαλψης. Πάνω από τα τρία τέταρτα των δαπανών της μακροχρόνιας περίθαλψης καλύπτονται από δημόσιους πόρους. Η μεταρρύθμιση του 2018 αναμένεται να διασφαλίσει την οικονομική βιωσιμότητα έως το 2030, καθώς επιτρέπει τη σταδιακή αύξηση των εισφορών των εργαζομένων στο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από το 1,4 % στο 1,7 % της μισθολογικής βάσης, προκειμένου οι δαπάνες να συνάδουν με το ποσοστό των εξαρτώμενων ατόμων. Ωστόσο, οι επιπτώσεις της στη μακροπρόθεσμη δημοσιονομική βιωσιμότητα παραμένουν ασαφείς. Προκειμένου να διαφυλαχθούν η κοινωνική συνοχή και τα δημόσια οικονομικά σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, οι δημογραφικές πολιτικές θα πρέπει να συνάδουν με τις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης και θα πρέπει να υιοθετηθεί ολιστική προσέγγιση όσον αφορά τόσο τις προκλήσεις όσο και τις ευκαιρίες που παρουσιάζουν οι δημογραφικές αλλαγές και η ψηφιακή οικονομία, δεδομένων των επιπτώσεων που αναμένεται να έχει η γήρανση του πληθυσμού στην προσφορά εργασίας στο εγγύς μέλλον. Πρόσφατα έχουν προκύψει ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε ορισμένους τομείς, γεγονός που θα μπορούσε να υπονομεύσει την

αύξηση της παραγωγικότητας και να περιορίσει το μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό.

- (8) Παρά τις συνολικά ικανοποιητικές επιδόσεις της αγοράς εργασίας, το ποσοστό απασχόλησης παραμένει στάσιμο και συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα, το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας παραμένει ιδιαίτερα χαμηλό και απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση της συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας. Τα καθεστώτα πρόωρης συνταξιοδότησης, που ενθαρρύνουν τους εργαζόμενους να παύσουν να απασχολούνται, εξακολουθούν να είναι διαδεδομένα, καθώς το 57,5 % των νέων συντάξεων το 2017 ήταν πρόωρες συντάξεις γήρατος. Το 2018 η κυβέρνηση κατέργησε ένα από τα καθεστώτα πρόωρης συνταξιοδότησης που επέτρεπε τη συνταξιοδότηση σε ηλικία 57 ετών, αλλά ο αντίκτυπος αυτής της μεταρρύθμισης αποδυναμώθηκε λόγω της άρσης των περιορισμών σε άλλα καθεστώτα πρόωρης συνταξιοδότησης. Τα χαμηλά ποσοστά του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας οφείλονται επίσης σε μεγάλο βαθμό στα οικονομικά αντικίνητρα για εργασία που απορρέουν από το σύστημα φορολογίας και παροχών, τα οποία είναι συγκριτικά υψηλά για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Για την ενθάρρυνση της απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας απαιτείται μια συνολική στρατηγική που θα περιλαμβάνει μέτρα που θα τους βοηθούν να παραμείνουν εν ενεργεία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Το «σύμφωνο ηλικίας», ένα σχέδιο νόμου που κατατέθηκε στο κοινοβούλιο τον Απρίλιο του 2014 με στόχο να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 150 εργαζομένους να προσλαμβάνουν και να διατηρούν σε θέσεις εργασίας εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας μέσω μέτρων διαχείρισης της ηλικίας, εξακολουθεί να εκκρεμεί στο κοινοβούλιο.
- (9) Μολονότι το Λουξεμβούργο παραμένει προσηλωμένο στη βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος για τον τομέα των επιχειρηματικών υπηρεσιών, εξακολουθούν να υπάρχουν υψηλά κανονιστικά εμπόδια σε διάφορους τομείς, όπως οι νομικές, οι λογιστικές και οι αρχιτεκτονικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες μηχανικού, σύμφωνα με τον δείκτη έντασης των ρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁶. Ο δείκτης περιορισμού του εμπορίου των υπηρεσιών εντός του ΕΟΧ του ΟΟΣΑ, ο οποίος δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2018, επιβεβαίωσε επίσης ότι το επίπεδο των κανονιστικών ρυθμίσεων του Λουξεμβούργου σε σύγκριση με τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ είναι υψηλότερο από τον μέσο όρο της ενιαίας αγοράς για τους συγκεκριμένους τομείς.
- (10) Το οικονομικό μοντέλο του Λουξεμβούργου καταγράφει ισχυρές επιδόσεις που συνοδεύονται από την έντονη και σταθερή δημιουργία θέσεων ειδικευμένης απασχόλησης. Αυτή υποστηρίζεται από υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας, τα οποία οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στη βελτίωση της αποδοτικότητας χάρη στη συμμετοχή της χώρας στις παγκόσμιες αγορές, ιδίως στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ωστόσο, η αύξηση της παραγωγικότητας έχει παραμείνει στάσιμη τα τελευταία χρόνια, καθώς παρεμποδίζεται από τα χαμηλά επίπεδα επιχειρηματικών επενδύσεων στην καινοτομία και την ψηφιακή ολοκλήρωση. Η στρατηγική του Λουξεμβούργου για τη διαφοροποίηση της οικονομίας του μέσω της ανάπτυξης κλειριων τομέων έντασης γνώσης στο πλαίσιο της μετάβασης προς μια οικονομία βασιζόμενη στα δεδομένα είναι ιδιαίτερα πρόσφορη για την ενθάρρυνση των επενδύσεων με υψηλή

⁶ SWD(2016) 436 final

προστιθέμενη αξία και την τόνωση της αύξησης της παραγωγικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, οι δημόσιες επενδύσεις παραμένουν σε υψηλά επίπεδα και επικεντρώνονται στους εν λόγω τομείς, στους οποίους περιλαμβάνεται κι ο ισχυρός τομέας της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών. Ωστόσο, αυτή η σημαντική δημόσια επένδυση δεν είχε επιπτώσεις σε άλλους τομείς ούτε συνέβαλε στην τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων στην καινοτομία και την ψηφιοποίηση. Η αύξηση των επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία, καθώς και στην ψηφιακή ολοκλήρωση, ιδίως στις εταιρείες και συγκεκριμένα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είναι σημαντική για τη βελτίωση της αύξησης της παραγωγικότητας και την περαιτέρω διαφοροποίηση της οικονομίας του Λουξεμβούργου. Είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο εθνικό πλαίσιο για τις πολιτικές και τα μέσα στήριξης της έρευνας και της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της ιεράρχησης των προτεραιοτήτων με βάση ενδεδειγμένη αξιολόγηση των αναμενόμενων οικονομικών επιπτώσεων, προκειμένου το Λουξεμβούργο να μπορέσει να αξιοποιήσει στο έπακρο το δυναμικό του οικοσυστήματος καινοτομίας του.

- (11) Η αύξηση των επενδύσεων σε δεξιότητες, ιδίως στις δεξιότητες του τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών, στην απασχολησιμότητα, στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της καλύτερης ευθυγράμμισης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της προώθησης του τεχνολογικού και του ψηφιακού μετασχηματισμού, είναι σημαντική για τη βελτίωση της παραγωγικότητας, της απασχόλησης και του μακροπρόθεσμου αναπτυξιακού δυναμικού του Λουξεμβούργου, καθώς και για την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών.
- (12) Η ατμοσφαιρική ρύπανση και η κυκλοφοριακή συμφόρηση τις ώρες αιχμής εξακολουθούν να αποτελούν μείζονα προβλήματα του Λουξεμβούργου, τόσο από άποψη ανταγωνιστικότητας όσο και από περιβαλλοντική άποψη. Επιπλέον, οι εκπομπές CO₂ από τις οδικές μεταφορές συμβάλλουν στην κλιματική αλλαγή. Σύμφωνα με τις εθνικές προβολές του 2017 που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή, αναμένεται ότι, ελλείψει πρόσθετων μέτρων, το Λουξεμβούργο θα υπολείπεται κατά 3 εκατοστιαίες μονάδες του στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2020 και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες του στόχου του για το 2030. Ο αριθμός των διασυνοριακών εργαζομένων, οι οποίοι επί του παρόντος αντιπροσωπεύουν περίπου το 45 % του εργατικού δυναμικού του Λουξεμβούργου, η χαμηλή φορολόγηση των καυσίμων κίνησης και οι υψηλές τιμές των κατοικιών συντείνουν στην αυξημένη χρήση των αυτοκινήτων και αποτελούν εμπόδιο στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και των συνθηκών κυκλοφορίας. Ταυτόχρονα, η χρήση εναλλακτικών καυσίμων σε καινούρια επιβατικά αυτοκίνητα που πωλήθηκαν στο Λουξεμβούργο αυξήθηκε τα τελευταία έτη.
- (13) Η ανεπαρκής προσφορά κατοικιών μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ελκυστικότητα του Λουξεμβούργου. Η ζήτηση κατοικιών παραμένει σε υψηλά επίπεδα λόγω της αύξησης του πληθυσμού, των ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης και του πολυπληθούς διασυνοριακού εργατικού δυναμικού. Κατά τα φαινόμενα, η προσφορά κατοικιών και οι επενδύσεις στον τομέα της στέγασης είναι ανεπαρκείς και παρεμποδίζονται από την ανεπαρκή διαθεσιμότητα γης και τη χαμηλή οικιστική πυκνότητα, που οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στο ότι οι ιδιοκτήτες γης δεν έχουν κίνητρα να κατασκευάσουν νέες κατοικίες ή να πωλήσουν την ιδιοκτησία τους. Η προσφορά κοινωνικής στέγασης φαίνεται ότι είναι επίσης ανεπαρκής, γεγονός που υποδεικνύει την ανάγκη για σημαντικές επενδύσεις προκειμένου να αμβλυνθούν οι αυξανόμενες εντάσεις στην αγορά κατοικιών.

- (14) Η καταπολέμηση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού είναι απαραίτητη για να καταστούν τα φορολογικά συστήματα πιο αποτελεσματικά και πιο δίκαια, όπως αναγνωρίζεται στη σύσταση του 2019 για τη ζώνη. Οι δευτερογενείς επιπτώσεις των στρατηγικών επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού μεταξύ των κρατών μελών απαιτούν συντονισμένη δράση των εθνικών πολιτικών για να συμπληρωθεί η νομοθεσία της ΕΕ. Το Λουξεμβούργο έχει λάβει μέτρα κατά του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, πλην όμως τα υψηλά επίπεδα των πληρωμών μερισμάτων, τόκων και δικαιωμάτων ως ποσοστό του ΑΕΠ υποδηλώνουν ότι οι εταιρείες που επιδίδονται σε επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό εκμεταλλεύονται τους φορολογικούς κανόνες της χώρας. Η πλειονότητα των άμεσων ξένων επενδύσεων διακρατούνται από «οντότητες ειδικού σκοπού». Η μη παρακράτηση φόρου στην πηγή επί εξερχόμενων (από κατοίκους της ΕΕ προς κατοίκους τρίτων χωρών) πληρωμών τόκων και δικαιωμάτων και η απαλλαγή από την παρακράτηση φόρου στην πηγή επί πληρωμών μερισμάτων, σε ορισμένες περιστάσεις, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη αποφυγή της φορολόγησης αυτών των πληρωμών, εάν δεν υπόκεινται επίσης σε φορολογία στη δικαιοδοσία του αποδέκτη τους.
- (15) Ο προγραμματισμός των ταμείων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να συμβάλει στην κάλυψη ορισμένων κενών που εντοπίστηκαν στις συστάσεις, ιδίως στους τομείς που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας⁷. Αυτό θα επιτρέψει στο Λουξεμβούργο να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα εν λόγω ταμεία σε σχέση με τους τομείς που έχουν προσδιοριστεί.
- (16) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής του Λουξεμβούργου και την δημοσίευσε στην έκθεση του 2019 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί στο Λουξεμβούργο κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στο Λουξεμβούργο, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους ενωσιακούς κανόνες και κατευθύνσεις, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.
- (17) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 και είναι της γνώμης ότι το Λουξεμβούργο αναμένεται να συμμορφωθεί με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης,

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Λουξεμβούργο να λάβει μέτρα το 2019 και το 2020 προκειμένου:

1. Να αυξήσει το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας μέσω της ενίσχυσης των ευκαιριών απασχόλησής τους και της απασχολησιμότητάς τους. Να βελτιώσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος, μεταξύ άλλων περιορίζοντας περαιτέρω την πρόωρη συνταξιοδότηση.
2. Να περιορίσει τα εμπόδια στον ανταγωνισμό στις νομοθετικά κατοχυρωμένες επαγγελματικές επιχειρηματικές υπηρεσίες.
3. Να εστιάσει τη σχετική με τις επενδύσεις οικονομική πολιτική στην προώθηση της ψηφιοποίησης και της καινοτομίας, στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης δεξιοτήτων, στη βελτίωση των βιώσιμων μεταφορών και στην αύξηση της προσφοράς κατοικιών,

⁷ SWD(2019) 1015 final.

μεταξύ άλλων με την αύξηση των κινήτρων και την άρση των φραγμών για την οικοδόμηση.

4. Να αντιμετωπίσει τα χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος που μπορούν να διευκολύνουν τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό, ιδίως μέσω εξερχόμενων πληρωμών.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*